

De invloed van het buitenland

Auteur(s):

De Nederlandsche Bank

Verschenen in:

ESB, 81e jaargang, nr. 4080, pagina 921, 6 november 1996

Rubriek:

Monitor

Trefwoord(en):

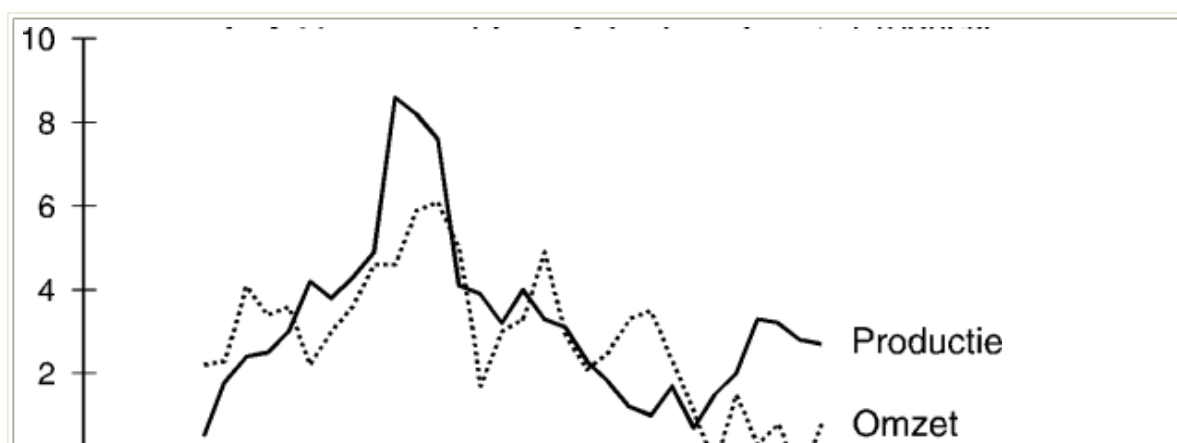
conjunctuurindicator

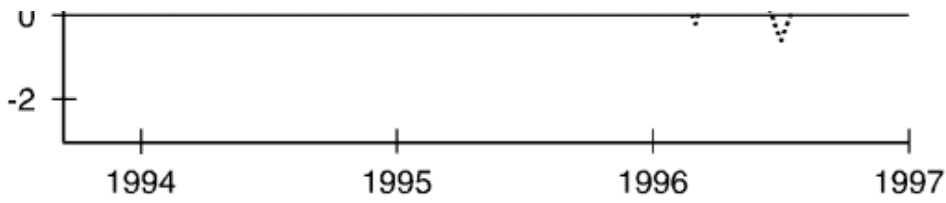
Beschouwingen over Nederland gaan vaak vergezeld van de zinswending "als kleine open economie" om aan te geven dat ons land voor wat zijn economische ontwikkeling betreft sterk afhankelijk is van het buitenland. Die afhankelijkheid blijkt onder meer uit het grote belang van de uitvoer in het bbp enerzijds en de hoge invoerquote anderzijds. Het maakt ook dat de conjuncturele koers van ons land uiteindelijk gebonden is aan het buitenland. De ontwikkeling van de binnenlandse vraag kan zich wel opwerpen als conjuncturele aanjager - en doet dat ook, zoals vorige maand werd aangegeven - maar een grotere binnenlandse vraag zal via een grotere invoer wel voor een belangrijk deel weglekken naar het buitenland. Bovendien is het belang van de uitvoer te groot om het mogelijk te maken dat de Nederlandse economie blijvend door de binnenlandse vraag wordt getrokken. Voor het conjuncturele beloop in Nederland is de conjuncturele ontwikkeling in het buitenland dus steeds een wezenlijke factor. Recentelijk lijkt daarbij de ontwikkeling van de conjunctuur in het voor Nederland meest relevante buitenland, Continentaal-Europa en meer in het bijzonder Duitsland, ten goede te keren.

Zo spraken de zes grote Duitse economische onderzoeksinstituten in het onlangs gepubliceerde 'Herbstgutachten' de verwachting uit dat het bbp in Duitsland in 1996 met 1,5% en in 1997 met 2,5% zal groeien. Deze groei zou met name voortkomen uit een toename van de uitvoer. De instituten wijzen in hun persberichten echter wel nadrukkelijk op verschillende neerwaartse risico's bij deze prognose. Naast het risico van een renteverhoging in de Verenigde Staten gaat het daarbij om de manier waarop in Duitsland wordt getracht het begrotingstekort te verminderen. De sanering van de overheidsfinanciën wordt volgens de instituten gekenmerkt door kortetermijndenken, waardoor mogelijke positieve vertrouwenseffecten worden verspeeld. Dit zou onder meer negatieve gevolgen hebben voor de investeringen.

Feit is in ieder geval dat de productie in de verwerkende industrie in Duitsland inmiddels weer op een voorzichtig groeipad is terechtgekomen. Dit wordt met name veroorzaakt door het aantrekken van de vraag uit het buitenland, zodat het in de Duitse industrie inderdaad met name de uitvoer is die aantrekt. De goede exportvooruitzichten hebben ondertussen de stemming in de industrie ook doen stijgen, zoals onder meer blijkt uit de ommekeer in de ontwikkeling van de Ifo-conjunctuurindex. De goede exportvooruitzichten en de ommekeer in de stemming laten evenwel onverlet dat de investeringsvooruitzichten nog steeds somber zijn. Dit is ten dele het gevolg van de zeer forse uitbreiding van de productiecapaciteit rond de Duitse hereniging, maar van verschillende kanten wordt er ook op gewezen dat de vooruitzichten nu niet zodanig gunstig zijn dat er op grote schaal uitbreidingsinvesteringen nodig zijn.

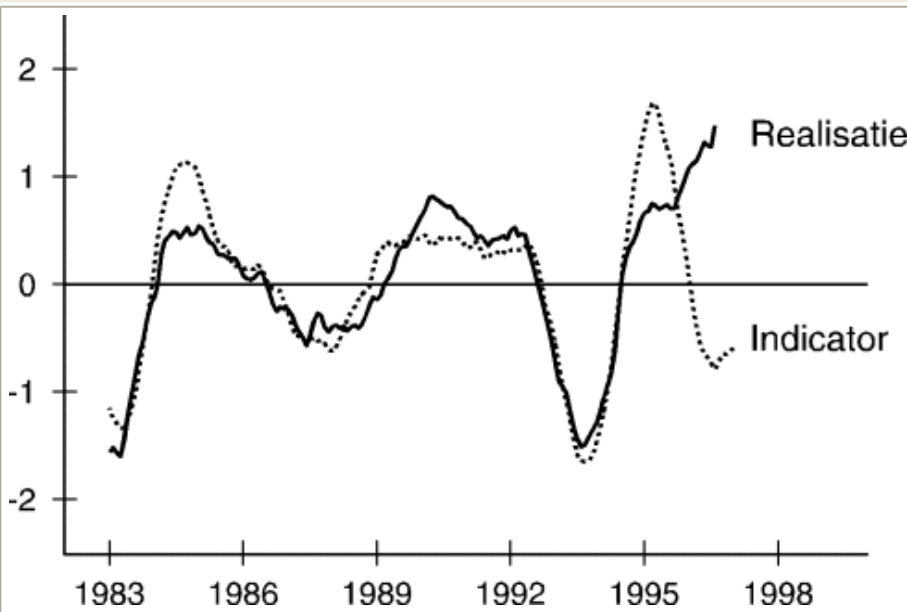
Een en ander overziend lijkt het er in ieder geval op dat Duitsland het dieptepunt van de inzinking gepasseerd is. Een herstel in Duitsland zal leiden tot een groei van de invoervraag en zal daardoor dus ook voor de Nederlandse economie positieve gevolgen hebben. Die positieve gevolgen zullen welkom zijn, omdat zo een te grote opbouw van voorraden in de industrie zal kunnen worden voorkomen. Uit [figuur 1](#) blijkt namelijk dat de totale omzet in de eerste acht maanden niet noemenswaardig steeg. Dit terwijl de productiegroei wel op peil bleef, zoals ook blijkt uit de realisatiereeks behorende bij de conjunctuurindicator (zie [figuur 1](#) en [figuur 2](#)). Overigens blijkt uit [figuur 3](#) het belang van de binnenlandse vraag voor de huidige conjunctuur en ook de negatieve invloed van het buitenland op dit moment. Een aantrekken van de conjunctuur in het buitenland zal de omzet van de industrie echter weer een impuls geven, waardoor het verschil in groeitempo tussen productie en omzet zal worden vermindert. En daarmee zal de op zich gunstige conjunctuur in ons land de op de wat langere termijn noodzakelijke ondersteuning worden gegeven.

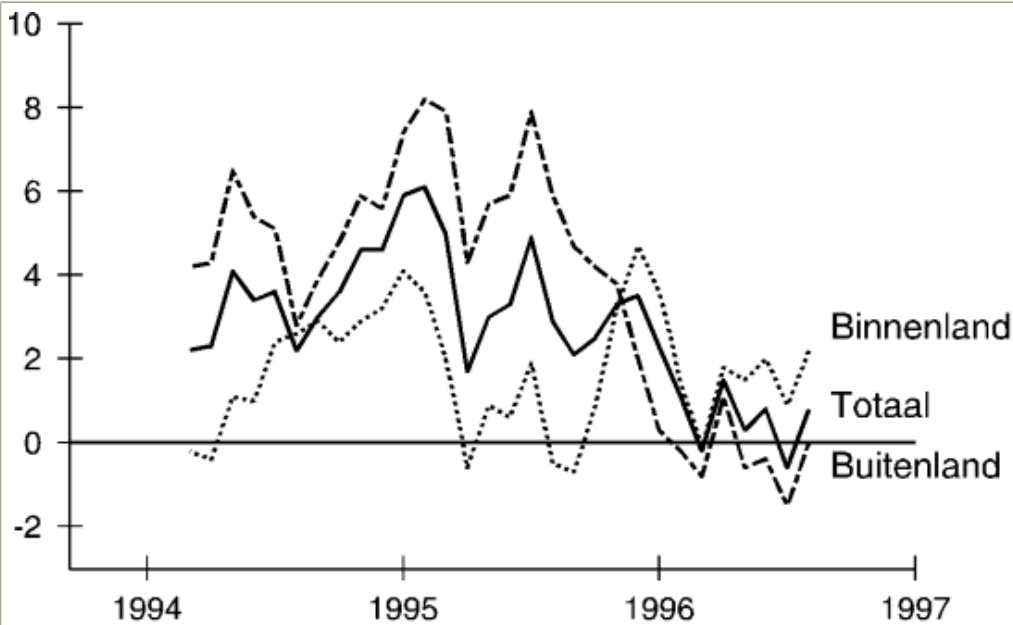

Bron: Eigen berekeningen o.b.v. CBS

Figuur 1. Volumemutaties verwerkende industrie driemaandsgemiddelden, mutaties t.o.v. zelfde periode een jaar eerder

Figuur 2. De DNB-conjunctuurindicator

Bron: Eigen berekeningen o.b.v. CBS.

Figuur 3. Volumemutaties omzet verwerkende industrie driemaandelijksgemiddelden, mutaties t.o.v. zelfde periode een jaar eerder